

КАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІІІ УСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ІНКЛЮЗІЇ»**

м.ХАРКІВ, 2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
Кафедра спеціальної педагогіки і психології та інклюзивної освіти
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Кафедра логопедії та інноваційних технологій в інклюзії
Уманський національний університет
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти
Навчально-науковий медичний інститут
Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Кафедра соціальної роботи, педагогіки та логопедії
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Кафедра психології, логопедії та інклюзивної освіти
Громадська Спілка «Мережа батьківських організацій»

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ
УЧАСНИКІВ ІІІ УСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ А6 «СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА»

**«СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА
ІНКЛЮЗІЇ»**

29 КВІТНЯ 2026 р.

**ХАРКІВ
2026**

УДК 378:376-056.26/36 (045)

С 78 «СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ІНКЛЮЗІЇ» : матеріали III Усеукр. наук.-практ. конф. зі спеціальності А6 Спеціальна освіта (Харків, 29 квітня 2026 року) / за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради [Електронне видання]. – Харків : ХГПА, 2026. – 324 с.

Редакційна колегія:

ПОНОМАРЬОВА Галина Федорівна – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник народної освіти України, Почесний громадянин Харківської області, ректор Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

СТЕПАНЕЦЬ Іван Олексійович – проректор з наукової та інноваційної діяльності Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, кандидат педагогічних наук, професор;

ШАПАРЕНКО Христина Андріївна – декан факультету дошкільної і спеціальної освіти та історії Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, доктор педагогічних наук, професор;

ПЕХАРЄВА Альона Станіславівна – завідувач кафедри спеціальної педагогіки і психології та інклюзивної освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, кандидат психологічних наук, доцент;

ДЖУС Оксана Володимирівна - завідувач кафедри логопедії та інноваційних технологій в інклюзії Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор педагогічних наук, професор;

ЛЕМЕЩУК Марина Анатоліївна – завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Уманського національного університету, кандидат педагогічних наук, доцент;

САВІНОВА Наталія Володимирівна – завідувач кафедри соціальної роботи, педагогіки та логопедії Навчально-наукового медичного інституту ЧНУ імені Петра Могили, доктор педагогічних наук, професор;

КОТЛОВА Людмила Олександрівна – завідувач кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка, кандидат психологічних наук, доцент;

ТАРАСЕНКО Неллі Вікторівна – голова наукового товариства здобувачів освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи

Матеріали III Усеукраїнської науково-практичної конференції включають статті здобувачів освіти, наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації, аспірантів, здобувачів освіти, фахівців спеціальної та інклюзивної освіти, та працівників сфери освіти, в яких розкриваються проблеми та перспективи спеціальної освіти, інклюзії, логопедії, відображені сучасні підходи психолого-педагогічної корекції розвитку дітей із порушеннями психофізичного розвитку, розкрито особливості інтегрованого та інклюзивного навчання та виховання дітей із особливими освітніми потребами.

За достовірність фактів, назв, дат, власних даних, посилань на літературні джерела, дотримання норм академічної доброчесності – відповідальність несуть автори

*Друкується за рішенням кафедри
спеціальної педагогіки і психології та інклюзивної освіти
КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» ХОР
(протокол № 10 від 11 травня 2026 року)*

© Харківська гуманітарно–педагогічна академія, 2026
© Кафедра спец.педагогіки і психології та інклюзивної освіти, 2026

ЗМІСТ

АНАПРІЄНКО Д., ЯКОВЕНКО В. ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ	12
АНУЧИНА Н. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ДІТЕЙ З ООП В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	13
АРСЕНЬЄВА Л., ЯЦЕНКО В. РОЗВИТОК ФОНЕМАТИЧНОГО СЛУХУ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ЛОГОРИТМІКИ	15
АСТАПОВА Я., РУЖИНСЬКА О. АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ДІАГНОСТИЦІ МОВЛЕННЯ	17
БАЛИНСЬКА М., ЗАЙЦЕВА О. ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ ПОРУШЕНЬ РОЗВИТКУ: ПЕРЕХІД ВІД МКХ-10 ДО МКХ-11 У КОНТЕКСТІ ДОМЕНІВ АДАПТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ	21
БАЛИНСЬКА М. СТРУКТУРНА МОДЕЛЬ КОМУНІКАТИВНИХ БАР'ЄРІВ ПІДЛІТКІВ ІЗ РІЗНИМ РІВНЕМ ТРИВОЖНОСТІ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ	24
БАРАНОВИЧ Х., ЛУКАЧОВИЧ Г. ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ	27
БАРЧУК О., ІСАЧЕНКО В. ПРОФІЛАКТИКА ВТОРИННОЇ ТРАВМАТИЗАЦІЇ ФАХІВЦІВ СУПРОВОДУ В СИСТЕМІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	31
БІЛЕЦЬКА О. ПСИХОЛОГІЯ ПІДЛІТКОВОЇ КРИЗИ У ОСІБ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА РОЗВИТОК НАВИЧОК САМОРЕГУЛЯЦІЇ В УМОВАХ СІМЕЙНОГО СУПРОВОДУ	32
БІЛЧЕНКО М., БОНДАР В. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЗВУКОВОГО АНАЛІЗУ І СИНТЕЗУ У ДІТЕЙ ІЗ ФФНМ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ ПОДОЛАННЯ ЗАСОБАМИ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ	35
БІЛОГУРОВА А., БАЛИНСЬКА М. РОЗВИТОК ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ В УЧНІВ 1-4 КЛАСІВ З РАС: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	36
БІЛОДІД Д., ПРОСКУРНЯК О. МЕТОДИ КОРЕКЦІЇ ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВОЇ СФЕРИ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЛЕГКИМ СТУПЕНЕМ ПОРУШЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	39
БОРЩ А., МАНТУЛЄНКО М. ДІАЛОГ І ІНТЕРАКТИВНА ГРА У ФОРМУВАННІ МОВЛЕННСВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ	41
БРИТВЕНКО Д., БАЛИНСЬКА М. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОРЕКЦІЙНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ	42
БРОВЧЕНКО А. КЛІНІКО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ СОМАТИЧНОГО СТАНУ НА ПСИХІЧНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	45
ВАНДИЧ Х., ДЖУС О. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОНЕТИЧНОЇ СТОРОНИ МОВЛЕННЯ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ	48
ВИТВИЦЬКА Ю., ЛУКАЧОВИЧ Г. ОСОБЛИВОСТІ АВТОМАТИЗАЦІЇ ЗВУКІВ У ДІТЕЙ З СТЕРТОЮ ФОРМОЮ ДИЗАРТРІЇ	50

2.Поцап Г. В. Стан сформованості фонематичних процесів у молодших школярів із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення. Спеціальна освіта: стан та перспективи : матеріали Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції, присвяченої 5-річчю кафедри корекційної освіти та спеціальної психології, 17-18 травня 2017 р. Харків : КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» ХОР, 2017. С. 10-13.

3.Рібцун Ю. В. Формування фонологічного компоненту мовленнєвої діяльності у дітей за умов нормального та порушеного онтогенезу. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2012. № 22. С. 219-222.

4.Шостак О. Логоритміка як засіб корекції загального недорозвинення мовлення у молодших школярів. Актуальні питання гуманітарних наук. 2022. Вип. 52, т. 3. С. 255-260.

АСТАПОВА Яна,

викладачка кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії Харківського національного медичного університету

РУЖИНСЬКА Олена,

директорка Комунальної установи «Богодухівський інклюзивно-ресурсний центр» Богодухівської міської ради Харківської області

АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ДІАГНОСТИЦІ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ІЗ ЗАЙКАННЯМ

Зайкання є складним мультифакторним порушенням мовлення, що впливає не лише на мовленнєву діяльність, але й на емоційний, когнітивний та соціальний розвиток дитини. Сучасні підходи до його вивчення акцентують увагу на необхідності комплексної діагностики, яка враховує окрім частоти та типу мовленнєвих дисфлюенцій, ще й широкий контекст функціонування дитини.

Актуальність дослідження зумовлена появою нових діагностичних інструментів та технологій, а також необхідністю узагальнення сучасного наукового досвіду їх застосування.

Метою роботи є аналіз сучасних досліджень щодо діагностичних методик оцінки мовлення дітей із зайканням та визначення основних тенденцій їх розвитку і практичного застосування.

У сучасному науковому дискурсі зайкання інтерпретується як складне порушення організації мовленнєвого процесу, що пов'язане з дискоординацією темпо-ритмічних характеристик мовлення внаслідок судомних реакцій мовленнєвих м'язів. Його клінічні прояви охоплюють різні аспекти мовленнєвої діяльності, зокрема порушення безперервності висловлювання, ритмічної впорядкованості та загальної плавності мовлення.

Сучасні наукові підходи демонструють тенденцію до переосмислення природи цього порушення, виходячи за межі суто мовленнєвих характеристик. Дослідження свідчать про вагомий вплив психофізіологічних процесів на перебіг зайкання: коливання рівня емоційного напруження та ступінь фізіологічної активації організму можуть істотно змінювати параметри мовленнєвої діяльності [1-4]. У зв'язку з цим діагностичні процедури потребують розширення за рахунок включення нейропсихологічного аналізу, що дозволяє враховувати взаємозв'язок мовлення з когнітивними та емоційно-вольовими процесами.

З найновіших досліджень, варто відмітити посібник-тренажер Людмили Ткаченко «Подолати зайкання» (2026) [8]. На відміну від класичних видань, ця робота має формат інтерактивного тренажера, що орієнтована на самостійну активність користувача, поєднує логопедичні вправи з елементами самоконтролю. Тут простежується практико-орієнтований підхід, де увага концентрується не стільки на діагностиці, скільки на формуванні навичок плавного мовлення через систематичне тренування. Водночас діагностичний компонент у посібнику

представлений через самоспостереження та самоконтроль мовлення. Такий підхід відповідає поведінковій моделі корекції, де ключову роль відіграє автоматизація мовленнєвих навичок, що відповідає традиційній клініко-логопедичній парадигмі.

У працях Юлії Рібцун [4-5] заїкання розглядається як полікомпонентне порушення, що охоплює мовленнєві, психоемоційні та нейропсихологічні складові. Так, авторка у навчально-методичному посібнику «Заїкання: підтримка дитини з особливими мовленнєвими потребами в освітньому середовищі» (2023) розглядає практично орієнтовану модель діагностики і підтримки, яка потребує доповнення сучасними цифровими та стандартизованими інструментами для повної відповідності світовим науковим тенденціям. У посібнику детально висвітлено питання диференціації форм заїкання; організації обстеження дітей різного віку; проведення діагностики в умовах закладів освіти та інклюзивно-ресурсних центрах. Наголошено на необхідності комплексного підходу, що поєднує мовленнєвий аналіз, психологічне обстеження та педагогічне спостереження. У роботі «Психолого-педагогічна підтримка дітей із заїканням в умовах війни» (2023) Юлія Рібцун формує новий напрям – кризову логопедію, де науковою новизною є адаптація логопедичної допомоги до умов війни, інтеграція логопедії з травматерапією, акцент на кризових психоемоційних станах як чиннику мовленнєвих порушень.

Дослідження Ірини Брецько та Таїсії Ямчук (2022) [1] присвячені актуальній проблемі систематизації порушень мовленнєвого розвитку. Автори здійснюють теоретичний аналіз існуючих класифікацій, що сформувалися у межах психолого-педагогічного, клінічного та лінгвістичного підходів. Наукова цінність роботи полягає в: узагальненні різних класифікацій мовленнєвих порушень; підкресленні міждисциплінарного характеру проблеми; акценті на необхідності комплексного підходу до діагностики. Автори фактично демонструють, що жодна класифікація не є універсальною, і лише їх поєднання дозволяє повноцінно описати мовленнєві порушення.

Цінність посібника Ольги Літовченко «Заїкання у дітей: профілактика і корекція» (2021) [3] полягає у поєднанні теоретичного та практичного матеріалу. Авторка не стільки пропонує принципово нові теорії, скільки систематизує існуючі знання, адаптує їх до практики роботи логопеда, узагальнює класичні та сучасні підходи до корекції заїкання.

Отже, аналіз зазначених джерел дозволяє констатувати, що сучасна українська логопедична практика поєднує традиційні клініко-педагогічні підходи з новими міждисциплінарними тенденціями. Зокрема, спостерігається перехід від вузько симптоматичної діагностики до комплексного оцінювання, що враховує психологічні та соціальні аспекти розвитку дитини.

Водночас, у проаналізованих роботах недостатньо представлено використання сучасних цифрових технологій та стандартизованих інструментів оцінювання, що активно розвиваються у міжнародних дослідженнях. Це окреслює перспективи подальшого вдосконалення діагностичних підходів в українській логопедії.

Помітною тенденцією останніх років є активне впровадження цифрових технологій у практику дослідження мовленнєвих порушень. Особливу увагу привертають розробки, спрямовані на автоматизоване виявлення дизфлюентних проявів мовлення, які базуються на алгоритмах обробки мовленнєвих сигналів і технологіях штучного інтелекту. Використання таких інструментів дає змогу мінімізувати суб'єктивний чинник в оцінюванні, підвищити точність діагностики та створити передумови для раннього виявлення заїкання.

Крім того, сучасні моделі аналізу мовлення дедалі більше орієнтуються на врахування вікових і індивідуальних особливостей дитячого мовленнєвого розвитку. Це сприяє підвищенню валідності результатів обстеження та є особливо важливим у контексті інклюзивної освіти, де необхідна максимально точна та диференційована оцінка мовленнєвих труднощів.

В українській логопедичній науці зберігає актуальність підхід, відповідно до якого заїкання класифікується на невротичну та неврозоподібну форми. Такий поділ дозволяє більш глибоко аналізувати як особливості мовленнєвого порушення, так і психологічні характеристики дитини, що має важливе значення для подальшого планування корекційної роботи.

Класичні методики діагностики передбачають використання стандартизованих інструментів оцінки мовлення, які забезпечують об'єктивність та порівнюваність результатів:

Stuttering Severity Instrument (SSI), Test of Childhood Stuttering (TCS), Stuttering Assessment Instrument (SAICA) [1]. Ці методики дозволяють оцінити частоту, тривалість і типи мовленнєвих порушень, а також супутні поведінкові прояви.

Окрім тестів, широко використовуються аналіз мовленнєвих зразків, спостереження, анкетування. Однак такі підходи мають певні обмеження, зокрема суб'єктивність оцінки та залежність від кваліфікації спеціаліста.

Сучасні дослідження демонструють перехід від вузько симптоматичної оцінки до комплексного аналізу заїкання як багатовимірного феномену [2, с. 111]. Зокрема, у сучасних оглядах підкреслюється необхідність врахування мовленнєвих проявів, емоційних реакцій (тривожність, страх мовлення), когнітивних установок, соціальної участі дитини. Такий підхід дозволяє отримати більш повну картину порушення та забезпечує індивідуалізацію корекційної роботи. Однією з ключових проблем сучасної діагностики є варіативність проявів заїкання. Дослідження показують, що інтенсивність і частота заїкання змінюються залежно від ситуації, короткочасні спостереження не відображають реального стану дитини, також важливо враховувати повсякденну комунікативну активність [2, с. 114]. У зв'язку з цим сучасна діагностика орієнтується на динамічне оцінювання, повторні вимірювання, аналіз мовлення у природних умовах.

Важливим напрямом роботи логопедів у інклюзивно-ресурсному центрі є оцінка ставлення дитини до власного мовлення. Наприклад, використання Communication Attitude Test (CAT) дозволяє визначити мовленнєві установки та емоційне сприйняття заїкання. Спостереження підтверджують, що цей тест ефективно диференціює дітей із заїканням та без нього.

Таким чином, сучасна діагностика включає мовленнєві показники, психологічні характеристики та соціальні аспекти функціонування.

Новітні дослідження спрямовані на вивчення нейробиологічних механізмів заїкання. За дослідженнями зарубіжних науковців (O. Amir, A. Caruso, V. Cracco, L. De Nil, E. Franz, K. Hall, A. Hilger, L. Max, M. MacPherson, K. Mettel, L. Olander, A. Smith, S. Smits-Bandstra, E. Rochon, B. Walsh, C. Weber, E. Yairi, H. Zelaznik, та ін.) [7], заїкання є сенсомоторною проблемою, яку пов'язують з порушеннями координації та моторних процесів (за даними обстеження потенціалу мозку, електроміо-, енцефалографічних діагностичних проб). Зокрема, встановлено, що у дітей із заїканням спостерігаються порушення слухового оброблення інформації, знижені показники у тестах на часову обробку сигналів, можливі труднощі міжпівкульної взаємодії. Ці дані підтверджують необхідність включення у діагностику аудіологічних тестів, нейропсихологічних методик, інструментальних досліджень. Тому, зараз, однією з найважливіших тенденцій є цифровізація діагностичних процедур.

Сучасні розробки включають: автоматизований аналіз мовлення, використання штучного інтелекту, мобільні додатки для моніторингу мовлення; телемедичні платформи, що дозволяють точно вимірювати параметри мовлення, зменшувати суб'єктивність оцінки, здійснювати довготривалий моніторинг. Такі дослідження підкреслюють необхідність врахування мовного середовища дитини, тобто оцінювання має проводитися всіма мовами, якими володіє дитина, аналіз повинен включати специфічні прояви дисфлюенцій, де важливим є порівняльний підхід (test–retest) [5, с. 4]. Саме це забезпечить підвищення точності діагностики.

В інклюзивно-ресурсних центрах сьогодні впроваджуються спеціалізовані комп'ютерні програми для діагностики мовлення, що допомагають логопедам оцінювати стан мовленнєвого дихання, звуковимови, фонематичного слуху та словникового запасу.

Серед професійних логопедичних комплексів, одним із найбільш розповсюджених тренажерів можна назвати «Дельфа-142.1», що дозволяє проводити діагностику та корекцію всіх сторін мовлення – від звуку до зв'язного тексту.

Програмно-апаратний комплекс «Speech Viewer III» використовує технологію візуалізації мовлення. Це дозволяє дитині бачити характеристики свого голосу на екрані, полегшуючи діагностику дефектів вимови.

Популярні цифрові інструменти (доступні на iOS / Android), Speech Blubs й Articulation Station часто рекомендують логопеди сервісу ВУКІ для початкової діагностики та ігрових занять [6].

Серед професійних додатків для діагностики та відновлення мовлення цікавим є – «Tell me More та SmartKom», що використовується для розпізнавання та аналізу правильності вимови.

Щодо досить популярної комп'ютерної інтерактивної навчально-діагностичної гри «Логопедійка», то вона спрямована як на первинне обстеження мовлення дітей, так і на розвиток мовленнєвих навичок та корекцію мовленнєвих порушень. Її методична цінність полягає у поєднанні діагностики та корекції, відповідності віковим особливостям дітей, можливості використання у фронтальній та індивідуальній роботі. Гра дозволяє оцінити рівень сформованості фонетико-фонематичної системи, навички зв'язного мовлення, мовленнєву активність дитини. Але такі результати мають орієнтовний характер і потребують доповнення класичними логопедичними методиками. Серед інших недоліків, варто відмітити відсутність повної стандартизації діагностики, залежність від технічного забезпечення, обмежену гнучкість у складних клінічних випадках.

Тобто, попри значний прогрес, залишається актуальним відсутність єдиного стандарту діагностики, складність інтеграції різних методик, потреба у підготовці фахівців, обмежена доступність інноваційних технологій. Перспективи розвитку пов'язані з впровадженням штучного інтелекту, персоналізацією діагностики, міждисциплінарним підходом, створенням єдиних протоколів оцінювання.

Отже, сучасна діагностика мовлення дітей із заїканням характеризується переходом до комплексного, багатовимірного та індивідуалізованого підходу. Поряд із традиційними методиками активно впроваджуються інноваційні технології, що підвищують точність і ефективність оцінювання.

Перспективним напрямом є інтеграція клінічних, психологічних і нейрофізіологічних даних, що дозволяє більш повно розкрити природу заїкання та оптимізувати корекційну роботу.

Список використаних джерел

1.Брецько І. І., Ямчук Т. Ю. Класифікації порушень мовленнєвого розвитку // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2022. № 15. С. 42-44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2022_15_10 (дата звернення 02.04.2026).

2.Єфременко Ю.О. Корекційні засоби навчання дітей із порушеннями мовлення // Актуальні питання корекційної та інклюзивної освіти: збірник наукових праць. Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2020. С. 110-115. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/59859bf2-13bf-457b-af57-50406344304b> (дата звернення 02.04.2026).

3.Літовченко О. В. Заїкання у дітей: профілактика і корекція: навчальний посібник. Одеса: Видавництво ТОВ Лерадрук, 2021. 248 с.

4.Рібцун Ю. В. Заїкання: підтримка дитини з особливими мовленнєвими потребами в освітньому середовищі: навч.-метод. посіб. К.: ФОП Цибульська В. О., 2023. 272 с.

5.Рібцун Ю. В. Психолого-педагогічна підтримка дітей із заїканням в умовах війни: навч.-метод. посіб. К.: ФОП Цибульська В. О., 2023. 132 с.

6.Сайти та програми для логопедичних занять онлайн. URL: <https://buki.com.ua/blogs/saiti-ta-programi-dlia-logopedicnix-zaniat-onlain/> (дата звернення 02.04.2026).

7.Singer, K.M., Hessling, A., Kelly, E.M., Singer, L., & Jones, R.M. Clinical characteristics associated with persistence of stuttering: a meta-analysis. J. Speech Lang. Hear. Res. 2020. 63:29953018. URL: https://doi.org/10.1044/2020_JSLHR-20-00096 (дата звернення 03.04.2026).

8.Ткаченко Л.І. Подолання заїкання: посібник-тренажер. Тернопіль: Мандрівець, 2026. 72 с.